

af det Forslag, jeg har stillet, at der skulde let og hyppig derved kunne fremkomme Strid og Riv mellem Præsten og Menigheden, saa maa jeg bemærke, at det da maatte komme af, at Præsten ikke var, hvad han skulde være, og i saa Tilfælde maatte man see at finde en eller anden Maade at skaffe Præster tilveie, der ere det, de skulle være i Menigheden. Jeg har tænkt mig Præsten som forpligtet Beskytter for de Fattige, og derfor har jeg i mit Forslag meget nøie betegnet den Retning, hvori han især, eller egentlig udelukkende, skal kunne gjøre sin Indsigelse gjældende. Man har sagt, at jeg har givet ham for stor en Ret, at jeg er ikke bleven staaende ved at give ham en Indsigelses = Ret, en Henstillings = Ret til de høiere Myndigheder, men at jeg har givet ham Ret til strax at træde hindrende i veien. Jeg har, for at benytte et Ord, hvis Mening er almindelig bekendt, just givet ham et suspensivt Veto, og dette har jeg gjort med velberaad Hu. Det er mig om at gjøre ved alle Leiligheder, idet jeg gjør mig Umage for at udvikle den folkelige Frihed, tillige at udvikle Statsmagten, umiddelbart og middelbart gennem Statens Repræsentanter. Det er Staten, som skal beskyttes for, at den ved et Misbrug af den borgerlige Frihed kunde komme til at lide, og den borgerlige Frihed vil efter min Overtydning kun kunne blive frugtbringende for Samfundets Udvikling, naar den yttres sig i en kraftig, velordnet og under Loven indordnet Statsmagt.

Det ærede Medlem fra Maribo Amts 1ste Kreds (Lindberg) har gjort en Indsigelse, der i allerhøieste Maade er berettiget. Han har nemlig tydet paa Umuligheden af at give denne Lov Lovskraft og bringe den i Virksomhed til 1ste Januar 1854. Det har jeg naturligviis godt forudsæet, da jeg satte dette Tidspunkt ind i Loven. Jeg har kun indført det i Loven som en Grindring om, hvad der havde kunnet være muligt, ikke som et Haab om, hvad der nu er muligt. Det har naturligviis været min Forventning, at man vil forandre dette Punkt og lægge Tidsfristen fjernere. Jeg har ogsaa ved at sætte denne Tidsfrist ind i Lovforslaget villet vise, at det ikke var vor Skyld,

at Loven ikke kunde komme i Gang til 1ste Januar 1854.

Man har bemærket, at Arbeidsdagen er en usikker Maalestof, at den er værlende. Det er ganske vist; men jeg vil spørge, hvilken Maalestof der ikke er værlende. Det kommer an paa, hvilken Værling man helst maa tage imod.

Nogle eller idetmindste en af de foregaaende ærede Talere har, om jeg mindes ret, henviist til, at det var bedre at holde fast ved et Pengesbidrag til Communen. Holder man fast ved et Pengesbidrag som Maalestof, fastsætter man en vis Sum, 1, 2 eller 3 Rbd., hvad man vil, som skal være det mindste aarlige Bidrag, der giver umiddelbar Stemmeret, og tillige bliver staaende ved denne Inddeling, at de, der yde Mindre, skulde summeres sammen, da vil man lægge Mærke til, at denne Maalestof, der i det første Øieblik synes fast, er meget usikker, da den faaer en ganske anden Betydning i de forskellige Sogne. I et stærkt befolket, nær Hovedstaden beliggende Sogn, hvor der er megen Bindfælselighed og en stor Bedrift, betyder en Ødelse af 3 Rbd. meget mindre end i fjernere Sogne, hvor der ikke er en Bedrift af den Art, hvor Pengemidlerne ikke ere saa store, og Bidragene for at overkomme Communens Udgifter ere meget ringere. Arbeidsdagens Værdi er ligeledes foranderlig, tildeels efter de forskellige Steder; i Almindelighed er Arbeidsdagens Værdi større der, hvor der er den største Arbeidsøgning. Det kan iøvrigt paa ingen Maade være min Afgt, at holde fast ved denne Bestemmelse som Noget, jeg anseer for en nødvendig Betingelse for Loven. Kan man finde en Maalestof, der er bedre end denne, da skal det være mig meget kjær. Jeg har engang sagt, at Grunden, hvorfor jeg har valgt den — ved Siden af at jeg troer, at den giver en Maalestof, som just værler med Hensyn til det, man især maa holde fast ved — har været at gjøre det klart, at Arbejde er det, hvorefter Borgerens Betydning i Samfundet i en væsentlig Grad og navnlig i Communen maa bedømmes.

Det er blevet sagt om Sognepræstens Stilling, at det vilde være bedre, at man